

Wijziging van de artikelen 328, 340, 341, 342, 343, 344
en 347 en vervallen van artikel 346 van het
Wetboek van Strafrecht

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

(Ingezonden 15 november 1955)

No. 5

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de
zitting 1954—1955)

De ondergetekende heeft met voldoening geconstateerd, dat het ontwerp de instemming van de vaste Commissie voor Justitie kan wegdragen.

De enige vraag, die de commissie zich stelt en die zij ook in het verslag omtrent de ontwerpen no. 3741 niet positief beantwoordde, is, of ook artikel 336 niet zou kunnen worden uitgebreid tot de bestuurders van andere rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen of stichtingen.

De ondergetekende meende, reeds gezien het kader van herzieningen van zeer beperkte omvang, waarin het onderhavige ontwerp is geplaatst, een dergelijk voorstel niet te moeten doen. Hij had daartoe echter ook redenen van materiële aard, die wellicht in de toelichting niet duidelijk tot hun recht gekomen zijn.

Het artikel 336 is indertijd op voorstel van de Commissie van Rapporteurs in het wetboek opgenomen als een zelfstandig delict naast de valsheidsdelicten (zie de uitlatingen van de heer De Savornin Lohman en van Minister Modderman bij Smidt II, blz. 575 en 576). Men wilde publikatie van valse balansen strafbaar stellen, omdat daardoor het publiek omtrent de ware stand van zaken der betrokken onderneming misleid zou kunnen worden. De mogelijkheid van nadeel wilde men uitdrukkelijk niet als element stellen. Doel van de strafbepaling was het tegengaan van een ten onrechte gewekte schijn van kredietwaardigheid in het handelsverkeer. De artikelen 334—337 zien ook uitsluitend op de bescherming van dat verkeer.

Moet men nu deze bepaling uitbreiden tot niet-commerciële rechtspersonen? Dat doet men immers bij opnemng van de bestuurders van stichtingen en van andere rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen dan coöperatieve. En waarom zou de bepaling dan wel op niet-commerciële rechtspersonen betrekking moeten hebben, maar niet op natuurlijke personen, die geen bedrijf uitoefenen? De ondergetekende ziet, als men het verschil tussen commerciële en niet-commerciële rechtspersonen uitwist, geen grond het verschil tussen commerciële en niet-commerciële natuurlijke personen (tussen kooplieden en niet-kooplieden in de zin van artikel 84*bis* van het Wetboek van Strafrecht) te handhaven.

Een dergelijke uitbreiding gaat naar zijn mening echter wel heel ver. En zij is ook niet nodig. Het gebruik maken van valse balansen kan, ook indien artikel 336 niet van toepassing is, onder omstandigheden strafbaar zijn, b.v. als valsheid in geschrifte of oplichting of als poging tot een dezer misdrijven. Dat betekent, dat de publikatie van het valse stuk in concreto tot nadeel moet hebben kunnen leiden.

Het komt de ondergetekende voor, dat zij, die vernicht zijn tot boekhouding, strafbaar moeten zijn bij publikatie van onware stukken. In dit verband werden in de toelichting de bepalingen, waarop die verplichting rust, genoemd. De sanctie op deze verplichting vindt men, gelijk in het verslag wordt opgemerkt, niet in artikel 336, maar elders. Er is echter in zoverre verband tussen artikel 336 en de vernichting tot boekhouding, dat de werkingssfeer van artikel 336 tot die natuurlijke of rechtspersonen, op wie deze verplichting rust, is beperkt.

Degenen evenwel, op wie de vernichting tot boekhouden niet rust, zijn, naar het stelsel der geldende wet, dat de onder-

getekende niet onredelijk voorkomt, eerst strafbaar, wanneer het gebruik maken van onware stukken b.v. het misdrijf van valsheid in geschrifte of oplichting oplevert.

Op deze gronden acht de ondergetekende uitbreiding van de werkingssfeer van artikel 336 tot buiten het handelsverkeer niet noodzakelijk.

In de toelichting onder B en F is gezegd, dat het argument, dat vóór de inwerkingtreding van de Faillissementswet gepleegde feiten met betrekking tot boedelafstand en staat van kennelijk onvermogen niet meer strafbaar zouden zijn bij schrapping dezer begrippen, na een halve eeuw niet veel indruk meer maakt. De ondergetekende bedoelde daarmee inderdaad, gelijk de commissie opmerkt, aan te geven, dat eventuele vóór die invoering gepleegde dergelijke feiten verjaard zullen zijn en bovendien, dat ingevolge artikel 69 van het Wetboek van Strafrecht het recht tot strafvordering wel zal zijn vervallen.

De ondergetekende maakt van deze gelegenheid gebruik de suggestie, gedaan in een artikel in het „Nederlands Juristenblad” van 1 oktober 1955, te volgen en voor te stellen het geldboetemaximum van artikel 347 te handhaven op f 20 000, alsmede de tekst van de artikelen 194 en 442 met die van de artikelen 342 en volgende in overeenstemming te brengen. Eveneens wordt voorgesteld de suggestie, in een artikel in het „Nederlands Juristenblad” van 22 oktober 1955 gedaan, om in artikel 349 de vermelding van artikel 346, dat in het voorstel vervalt, te schrappen. Een Nota van Wijzigingen van deze strekking is bij deze nota gevoegd, alsmede een gewijzigd ontwerp van wet.

De Minister van Justitie,

L. A. DONKER.